

PROJEKT

z dnia 3 czerwca 2009 r.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia2009 r.

w sprawie stypendium dla aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury

Na podstawie art. 52 pkt 4 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. Nr 26, poz. 157 i Nr 56, poz. 459) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wysokość oraz tryb wypłacania, a także zwrotu stypendium, otrzymywanego przez aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, zwanej dalej „Krajową Szkołą”.

§ 2. Stypendium aplikanta aplikacji ogólnej wynosi 70 % najniższego wynagrodzenia zasadniczego referendarza sądowego.

§ 3. Stypendium aplikanta ulega pomniejszeniu o składkę na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne.

§ 4. Krajowa Szkoła wypłaca aplikantowi stypendium co miesiąc, w terminie do piątego dnia miesiąca kalendarzowego za dany miesiąc.

§ 5. Stypendium za miesiąc, w którym aplikant kończy aplikację, przysługuje w pełnej wysokości.

§ 6. W przypadkach, o których mowa w art. 43 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, zwanej dalej „ustawą”, stypendium należne za miesiąc następujący po miesiącu, w którym wystąpiła nieobecność, ulega zmniejszeniu proporcjonalnie do liczby dni nieobecności.

§ 7. Informacje, o których mowa w art. 44 ust. 6 i 7 ustawy, przedstawiają, odpowiednio, właściwy prezes sądu albo prokurator apelacyjny, nie później niż

w terminie 7 dni od dnia zrzeczenia się stanowiska sędziego albo rozwiązania stosunku pracy.

§ 8. 1. Decyzję o zwrocie stypendium przez aplikanta z przyczyn, o których mowa w art. 44 ust. 1 i 2 ustawy, podejmuje Dyrektor Krajowej Szkoły, odpowiednio, na podstawie informacji dotyczących długości okresu pobierania stypendium lub informacji dotyczących długości czasu pracy na stanowiskach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy, których udziela prezes sądu lub prokurator apelacyjny, właściwy ze względu na sąd lub prokuraturę, w których osoba, pobierająca stypendium była zatrudniona.

2. W przypadku niepodjęcia przez aplikanta pracy na stanowiskach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy, prezes sądu lub prokurator apelacyjny, właściwy ze względu na sąd lub prokuraturę, w których osoba miała być zatrudniona, przedstawia Dyrektorowi Krajowej Szkoły stosowną informację.

§ 9.1. W decyzji o zwrocie stypendium przez aplikanta Dyrektor Krajowej Szkoły wskazuje termin i warunki zwrotu stypendium.

2. Należność objętą decyzją Dyrektora Krajowej Szkoły o zwrocie stypendium aplikant zwraca na konto Krajowej Szkoły.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości

Uzasadnienie

Radykalna zmiana obowiązującego dotychczas modelu szkolenia wstępnego sędziów i prokuratorów i przejęcie zadań w tym zakresie przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury wymaga uregulowania również statusu finansowego aplikanta. Aplikanci nie będą, jak to ma miejsce w chwili obecnej, zatrudniani w sądach, czy prokuraturach (likwiduje się jednocześnie dotychczasowy archaiczny system aplikacji pozaetatowej) lecz będą mieli status słuchaczy Krajowej Szkoły, tak jak ma to miejsce w innych szkołach sędziowsko-prokuratorских funkcjonujących w Europie np. we Francji, czy Hiszpanii.

Stąd, ustawa o Krajowej Szkole wprowadza możliwość przyznawania aplikantom stypendium na czas odbywania aplikacji, z jednoczesnym obowiązkiem jego zwrotu w całości lub części w przypadkach wskazanych w ustawie.

Rozporządzenie określa wysokość stypendium oraz tryb jego wypłacania i zwrotu. W projekcie określono również sytuacje, w których stypendium nie jest wypłacane aplikantowi.

Należność objętą decyzją Dyrektora Krajowej Szkoły o zwrocie stypendium, aplikant lub aplikant egzaminowany będzie musiał zwrócić Krajowej Szkole.

Ponadto obecnie aplikanci odbywają aplikację i są szkoleni w sądach i prokuraturach, których siedziby znajdują się w niewielkich odległościach od miejsca ich zamieszkania. Nie muszą korzystać z bazy noclegowej, za którą ponosiliby odpłatność.

W nowym modelu aplikacji zajęcia aplikanci będą odbywać w Krajowej Szkole, w blokach tematycznie – przedmiotowych, realizowanych w cyklach trwających od jednego do trzech tygodni. W tym czasie będą utrzymywać się, w tym korzystać z bazy noclegowej we własnym zakresie.

Powyższe względy legły u podstaw w/w propozycji wysokości stypendium.

Nadmienić należy, iż w toku prac legislacyjnych nad niniejszym rozporządzeniem zmianie uległa treść art. 42 ust. 2 i 3 ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustanawiającego zasady ogólne ustalania wysokości stypendium aplikanta Krajowej Szkoły. Nowe brzmienie art. 42 ust. 2 ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury nadane ustawą z dnia 20 marca 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 56,

poz. 459), zobowiązuje projektodawcę do ustalenia wysokości stypendium aplikanta aplikacji ogólnej w kwocie nie przekraczającej 70% wysokości najniższego wynagrodzenia zasadniczego referendarza sądowego.

Powyższy zapis spowodował konieczność dostosowania uregulowań projektu rozporządzenia do nowego rozwiązania ustawowego poprzez zaznaczenie, iż kwota stypendium ma być ustalana od wysokości najniższego wynagrodzenia zasadniczego referendarza sądowego. Skutki finansowe zmodyfikowanego w ten sposób projektu rozporządzenia ulegną nieznacznemu zwiększeniu.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ponadto projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414). Nikt nie głosił zainteresowania przedmiotowym projektem w trybie wyżej powołanej ustawy.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2093 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt oddziałuje na absolwentów wyższych studiów prawnych w Polsce lub zagranicznych studiów prawnych uznanych w Polsce oraz na aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

2. Konsultacje:

Materię objętą projektem poddano uzgodnieniom międzyresortowym i przekazano do konsultacji: Krajowej Radzie Sądownictwa, Radzie Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich IUSTITIA,

Stowarzyszeniu Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, Związkowi Zawodowemu Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej oraz Związkowi Zawodowemu Prokuratorów i Pracowników Prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej i Stowarzyszeniu Prokuratorów „Ad Vocem”.

Podmioty, które wypowiedziały się w ramach konsultacji społecznych tj. Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, Stowarzyszenie Sędziów Polskich IUSTITIA, Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej nie zgłaszały uwag do niniejszego projektu rozporządzenia.

Uwagi zgłosiła jedynie Krajowa Rada Sądownictwa. Były to następujące zastrzeżenia:

1. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przepis mówiący o wysokości stypendium powinien zostać uzupełniony o stwierdzenie, iż stypendium na każdym rodzaju aplikacji będzie pomniejszone o składkę na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne. Uwaga ta została uwzględniona.

2. Krajowa Rada Sądownictwa zaproponowała, aby stypendium zamiast do 10 – go każdego miesiąca było wypłacane aplikantowi do 5 – go każdego miesiąca. Ta uwaga również została uwzględniona.

3. W opinii Krajowej Rady Sądownictwa podniesiono, iż przepis mówiący o tym, że stypendium za miesiąc, w którym aplikant kończy aplikację, przysługuje w pełnej wysokości, powinien zostać uzupełniony o stwierdzenie, że powyższa regulacja odnosi się również do miesiąca, w którym aplikant rozpoczyna aplikację. Uwagi nie uwzględniono, bowiem oznaczałoby to wykroczenie poza delegację ustawową, gdyż ustawa o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury jasno określa, że stypendium przyznaje się na wniosek aplikanta, a zatem nie automatycznie z chwilą rozpoczęcia aplikacji, ale dopiero z chwilą wydania decyzji, po uprzednim rozpoznaniu w/w wniosku.

4. Następne uwagi Krajowej Rady Sądownictwa dotyczyły niespójności § 6 i 7 z przytoczonymi tamże przepisami ustawy o Krajowej Szkole. W toku procesu legislacyjnego przepisy te zostały przeredagowane, w ten sposób, iż w § 6 zakreślono termin dla prezesa sądu lub prokuratora apelacyjnego do udzielenia informacji wskazanej w art. 44 ust. 6 i 7. W § 7 ust. 1 określono podstawę, na której Dyrektor Krajowej Szkoły podejmuje decyzję o zwrocie stypendium, przy czym należy pamiętać, iż zwrot stypendium następuje w przypadku skreślenia z listy aplikantów

i wtedy Dyrektor kieruje się tylko długością okresu pobierania stypendium – jest to wiedza znana z urzędu, natomiast w pozostałych przypadkach kryterium jest okres pracy na wskazanych w ustawie stanowiskach lub nie podjęcie zatrudnienia, te informacje zgodnie z art. 44 ust. 6 i 7 są przekazywane Dyrektorowi przez prezesów sądów lub prokuratorów apelacyjnych. Krajowa Rada Sądownictwa wprawdzie podniosła, iż prezes sądu nie może informować Dyrektora o nie podjęciu przez aplikanta zatrudnienia, bowiem nie może posiadać takiej wiedzy, ale nie wydaje się to być stanowiskiem zasadnym. W ustawie o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury jest wskazanie, iż powyższych informacji ma udzielać właściwy prezes sądu, a zatem należy wnosić, że przepis ten odnosi się do sytuacji, w której stosunek pracy został nawiązany, natomiast aplikant nie podjął zatrudnienia.

5. W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa § 8, określający tryb wypłaty stypendium jest zbyt ogólnikowy. Z tym stanowiskiem nie można się zgodzić, bowiem decyzja Dyrektora w tym przedmiocie, w szczególności jeżeli chodzi o termin zwrotu stypendium, będzie warunkowana konkretnymi okolicznościami danego przypadku, a zatem zbyt kazuistyczne sformułowanie omawianego przepisu, może w przyszłości powodować szereg komplikacji.

6. Nie podzielono również uwagi Krajowej Rady Sądownictwa dotyczącej braku wyczerpania delegacji ustawowej. W ocenie projektodawcy projekt rozporządzenia stanowi pełną realizację delegacji ustawowej. Krajowa Rada Sądownictwa przytoczyła tylko tekst delegacji stwierdzając, iż nie jest ona wykonana, bez podania jakichkolwiek własnych propozycji innego uregulowania.

7. Ostatnia uwaga Krajowej Rady Sądownictwa dotyczyła zapisu o zwrocie stypendium. Zdaniem Rady Dyrektor powinien podejmować tę decyzję po zasięgnięciu opinii Rady Programowej. Uwagi tej nie uwzględniono, gdyż ustawa o Krajowej Szkole stanowi, iż taką decyzję podejmuje tylko Dyrektor i to w przypadkach ściśle określonych w ustawie, a zatem opinia Rady Programowej w takich przypadkach jest całkowicie zbędna.

3. Wpływ na budżet państwa.

W 2009 r. koszty wynikające z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie stypendium dla aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury kształtować się będą następująco:

(przy założeniu, że stypendium pobierać będzie 80% aplikantów tzn. 160 osób)

1) Stypendia dla aplikantów – **2 032 896 zł.**

Wysokość stypendium dla jednego aplikanta aplikacji ogólnej – 3 176,40 zł.

[2 951,36 zł. (przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2008 r. stanowiące podstawę ustalenia wynagrodzenia sędziego) x 2,05 (mnożnik podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego w pierwszej stawce dla sędziego sądu rejonowego) x 75%] x 70 % = 3 176,40 zł.

3 176,40 zł. x 160 aplikantów x 4 m-ce = 2 032 896 zł.

2) Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane przez Krajową Szkołę na podstawie art. 86 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164 poz. 1027, z późn. zm.) – **45 740,16 zł.**

[3 176,40 zł. (kwota odpowiadająca wysokości stypendium) 40 (liczba osób nie korzystających ze świadczenia określonego w art. 42 ust. 1 ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury) x 4 m-ce] x 9% (wymiar składki na ubezpieczenie zdrowotne) = 45 740,16 zł.

Ogółem koszty w 2009 r. – 2 078 636,16 zł.

Skutki finansowe wprowadzenia powyższych rozwiązań znajdują pokrycie w planie wydatków Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na 2009 r.

4. Wpływ na rynek pracy.

Przedmiotowa regulacja nie będzie mieć wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowane regulacje nie spowodują następstw w rozwoju społecznym i gospodarczym. Regulacja nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.